

EVA FRANCOVÁ

svatojanský deník

motto

Svatojanský deník

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Eva Francová

Svatojanský deník – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

EVA FRANCOVÁ

svatojanský deník

motto

© Eva Francová, 2024

Cover illustration © Eva Francová, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-267-2707-1

ISBN e-knihy 978-80-267-2711-8 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

Dávejte si pozor na prázdnotu rušného života.

SOKRATES

První týden roku 2023

1. 1. – NEDĚLE

Nemohu vstát z postele, hlava mě bolí jako po flámu, přestože můj silvestrovský večírek spočíval v tom, že jsem už od deseti ležela v posteli a snažila se nevnímat slavnostní dělostřelecký útok za okny. Za naši minives to obstarali jen dva kabrňáci, ale v okolí měli nabito už od odpoledne a zvadli hodinu po půlnoci. Kočky, psi, sousedovic ovce, ptáci, ti všichni si večírek rovněž užili. Ti lidé si nedokážou nic odepřít, ať to stojí, co to stojí.

Ráno je zahrada tichá. Vrabci, sýkorky, brhlíci, červenky a kosi, kteří jindy už po rozednění čekají v keřích okolo krmítka, až vyjdu ze dveří s miskou obilí a semínek, dnes tiše sedí někde schovaní. I tak jim nasypu, ale neobjevuje se ani zobáček. Snad později.

Z nedalekého Hrádku, jakýchsi rozvalin někdejšího opevnění, se ozývá už od včerejšího večera rytmické dunění tekna. Ti lidé zřejmě vůbec nešli spát a nocovali přímo tam! Hrádek stojí v lese, a já myslím na bažanta, kterého tam při svých letních vyjíždkách na kole pravidelně potkávám. A na srnky, jejichž okrouhlé pelíšky v trávě zdobí louku pod Hrádkem. Jak asi prožily noc a co si myslí o téhle lidské hudbě?

Den je teplý, skoro jarní. Ta trocha sněhu, která napadla v půli prosince, je dávno pryč. Sbírám venku proschlé prádlo a kolem ucha mi prolétne včela. Zachmuřím se, ale pak si řeknu spolu s Laem'c: „Nechť je realita realitou!“

K narozeninám jsem dostala dobrých sedmdesát čísel dlouhý světelný kořen, tak ho dnes připravuji k obědu. Má celou řadu zázračných a léčivých vlastností, je údajně nasycen světelným éterem, ať už je to cokoliv. Nesmí se na něj s kovovými nástroji, a pokud přijde do kontaktu s elektronikou, něco se stane. Co to má přesně být, jsem nezkoušela.

Rozkrojím tu podivuhodnost keramickým nožem a přiřichnu k řezu. K nosu se mi přilepí světelný sliz a od mého chřípí ke kořeni se táhne jako bílá nitka, než se přetrhne. Tenhle zázrak si o konzumaci přímo říká! Ale já se jen tak něčeho nezaleknu, chlupatý světelný úd oloupu a plátek rozkoušu. Chutná jako slizká ředkvička.

Světelný kořen smažím hezky do voňava na oleji čóns: černou hořčici, římský kmín, koriandr, kardamom, kari lístky a nakonec asafoetidu. Vmíchám světelný kořen nakrájený na malé kostičky a ejhle! Sliz jako zázrakem mizí a od této chvíle se chová jako obyčejná brambora. Okořením ho ještě kurkumou a sušeným mangem, osolím, přidám lžici rajského protlaku, naběračku vody a dusím doměkka. Nakonec zjemním mandlovou smetanou. Jíme ho s čápátí, hummusem a ostrým čatní a je to doopravdy světelná dobrota!

Před spaním pokračuji ve čtení prvního dílu Pálešovy *Angelologie dějin*. Je to velká, těžká kniha, a tak se dá číst jen u stolu, což mě nepříjemně limituje. Ale stojí to za trochu toho nepohodlí. Ačkoliv se závěry pana Páleše nemohu vždy souhlasit a některé jeho teorie jsou mi vloženy cizí, je to bezesporu zajímavá kniha. V kapitole o gabrielských obdobích v dějinách světa mě zaujala citace perského básníka Omara

Chajjáma. V duchu gabrielské pomíjivosti, nestálosti a pocitovosti nádherně vystihl tu kratičkou dobu, kdy je nám dovoleno chodit po Zemi: „*Prach něžně stírej krasavici z líce! Ten prach byl kdysi něhou v líci krasavice.*“ A ještě napsal: „*Bud' požehnána chvíle, neboť ty jsi věčností.*“ O tom nás přece dnes, po téměř tisíci letech – v michaelském období – učí Eckhart Tolle: Vše důležité se odehrává právě teď a kromě tohoto okamžiku vlastně nic neexistuje.

2. 1. – PONDĚLÍ

Ráno si připravuji snídani a zamyšleně hledím oknem na Jirku, který pokuřuje na zápraží. Neví o mně, sleduje ptáčky na krmítku. Všímám si jeho mimiky, špulení rtů, otírání koutku úst palcem. Tohle mi většinou leze na nervy a často se sama sebe ptám, kde se tahle podrážděnost bere. Ale nejsem sama, všem ženám, se kterými na tohle téma zapředu řeč, vadí partnerovy zvuky, gesta, mimika, podivné zvyky a tiky. Přitom žádnému muži nevadí totéž na jeho ženě! Jak jsme to divně ustrojeni. Dnes mi ale tyhle grimasy na nervy nelezou, právě naopak. Míchám si ovesnou kaši a dívám se, jak si navyklými pohyby balí cigáro. Náhle mě zasáhne tak silný pocit náklonnosti, až se zapotácím. Naléhavě si uvědomuji, na jak kraťoučkový okamžik tu jsme. Narodíme se, dvakrát se vyspíme a jsme mrtví!

Odpoledne se u nás zastavuje moje máma, lékařka v důchodu. Poslouchá si fonendoskopem vnučky a dívá se jim do krku. Obě už nějaký ten týden stůňou, Andělka má teplotu. Naštěstí plíce i průdušky jsou čisté, bude stačit cibule s medem a bylinkové čaje. Na horečku u dětí výtečně zabírá **tvarohový obklad na nožičky**. Napatláte tvarohem obě chodidla, navléknete dvojce teplé ponožky a necháte do rána. Antibiotika jsou momentálně stejně nedostatkové zboží zrovna jako léky proti chřipce. Aspirin nahradíte **vrbovou kůrou**. Sloupnete ji ze dvouletých větviček vrby bílé a povaříte. Odvar pijete dvakrát až třikrát denně. Kůru taky můžete nasušit a následně umlít na prášek, snadno ji tak uchováte až dva roky.

Svítlí sluníčko, tak než máma odjede domů, chvíli s námi sedí před domem na lavičce. Mžouráme do slunce a povídáme si.

Pošťačka mi předává balíček od našich přátel Honzy a Olgy. Je v něm kromě dopisu psaného opravdovým perem i mýdlo s popencem a Olgou precizně ušité kuchyňské chňapky z látky s motivem slepic. Olga mě má zařazenou jako slepičí matku. A já jsem na to hrdá!

3. 1. – ÚTERÝ

Ráno je pekelná mlha. Když jdete pěšky krajinou nebo jedete třeba autem mezi poli, dokonale vás zmate, umí totiž manipulovat s vnímáním vzdáleností.

Z okna ložnice pozoruji strakapouda, hledá vlašské ořechy zahrané v listí pod starým ořešákem. Jeden skutečně najde a odletí s ním. Je velký skoro jako jeho hlavička. Je to silák!

Už měsíc jsem nemocná. Začalo to zánětem dutin doprovázeným vskutku nepříjemnou bolestí uší a pokračuje to střídavými bolestmi v krku, svalů a hlavy. Už mě to nebaví a cítím, jak se o mě pokouší deprese. Jen tak bloumám po domě, na procházky se necítím dost v kondici, nic mě nebaví a na nic se netěším. Zdá se, že je to klasika každoročních Temných dnů a nocí mezi zimním slunovratem a Třemi králi. Zprávy jsou plné beznaděje, násilí a smrti. A to se mi vlastně vůbec nic neděje! Co mají říkat lidé se skutečným trápením? Beru si na klín Stračenu, probírám se jejím trojbarevným kožíškem a uvědomuji si, jak velké štěstí mám. Temné dny brzy pominou, tak jako každý rok.

4. 1. – STŘEDA

Přináším si z dílny domů krabičku s nenabarvenými bezovými korálky. To nastříháte mladé rovné větve z bezu černého, oloupete je, nařežete na špalíčky o velikosti korálků, nebo zízem vyšťouráte dušičku a máte lehoučký dřevěný korálek, který můžete barvit a zdobit po libosti. Já jich takhle vyrobila skoro dvě sta. Navlékám je na silnou nit a věším do oken, aby zabránily vrabcům narážet do skla. Funguje to bezchybně a navíc je to roztomilé.

Své bolavé lícni dutiny si nahřívám lampičkou s rudou žhnoucí infražárovkou. Je to moc příjemné a bolesti ustupují.

Cítím se dnes lépe, tak na plátno začínám malovat obraz hamsy, přijde nad zrcadlo do koupelny.

6. 1. – PÁTEK

Dneska se konečně rozhoupávám a vyrážím po dlouhatánské době za humna na procházku se psy. Kerry bude za měsíc šestnáct, je zcela hluchá a téměř zcela dementní. Terén je přehledný, louky se táhnou od obzoru k obzoru, nemá se mi kde ztratit, ale musím ji mít stále na očích. I tak mi dvakrát uteče. Stačí se zamyslet a chvíli ji nesledovat, zahledět se do mraků nebo do vzdálených kopců. Najednou jí přeskočí v hlavičce a rozběhne se na opačnou stranu. Volání na hluchého psa se samozřejmě mívá účinkem, takže sprintuji. Občas se ohlédnou, a když mě vidí, jak běžím za ní, zrychlí. Možná je to nějaká hra? Opravdu byste neřekli, jak rychle může šestnáctiletý papillon utíkat. Nakonec ji doženu, zvednu a otočím do správného směru. Vyplivují plíce a zvolna, na roztřesených nohou, kráčím k domovu s oběma fenkami po boku. Krk mám v jednom ohni, to je doopravdy skvělý způsob, jak zahájit rekonvalescenci!

Večer se stavují rodiče synovy nevěsty. Je to moc milá návštěva, probíráme kandidáty na prezidenta, ceny elektřiny, zdraví a děti. Shodneme se ve všem, zaplaťpánbůh.

7. 1. – SOBOTA

Ráno se budím s plnou hlavou apokalyptických snů, které mě v noci strašily. Děsivé úkazy na nebi, vylidněná města, prázdná venkovská stavení. Něco zakrylo slunce, moře se vylilo z břehů. Všudypřítomná hrůza a beznaděj. Mám já tohle zapotřebí? Ještěže Temné dny dnes končí. Potvrzuje to i teplý slunečný den, který mě úplně zbaví pachuti ošklivého snu.

Navečer jedeme navštívit nejmladší vnučku a popřát jí k svátku, je to srandovní prcek.

8. 1. – NEDĚLE

Při snídani dočítám netradiční krimithriller *Černá hora* od Lairda Barrona. Svérázná filozofie, násilí, humor a sebeironie. Autor rozhodně není žádný trouba.

„Ser na dogmata vědců a filozofů, říkával. Vesmír je nevysvětlitelný. Jeho zákony jsou spíš jen takový návrhy. Možná je to hologram, možná je to sen nějakýho brouka. Pamatuj si, nic není pevný, nic není skutečný. Všechno, co si myslíš, že vidíš, je vzhůru nohama a o metr šejdrem. A smrt čeká – čeká tam dole v díře uprostřed všeho. Neexistuje budoucnost ani minulost, jenom věčný teď. Čas je prstenec; žádnéj začátek, žádnéj konec, jenom veliká díra.“

Ano, přesně tak, kvantová fyzika proniká i do detektivek!

Po obědě sedíme s Jirkou na verandě, popíjíme kávičku a pokoušíme, Jirka svůj balený tabáček, já dýmku s bylinkami. Je to vskutku zdravotní pokouření – šalvěj, měsíček, máta, meduňka, pelyněk, list divizny a okvěti slunečnice. Úplně cítím, jak se moje dýchací cestíčky tetelí blahem.

Druhý týden roku 2023

9. 1. – PONDĚLÍ

Od rána drobně prší, všude je bahno, trávník je celý rozšlapaný. Copak je tohle za zimu? Z té se radují jen kachny blátotlačky.

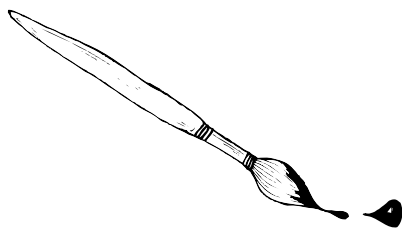
Sypu ptáčkům do krmítka, za límec mi steče čůrek vody z větve střemchy. V blátě se mi smekne holínka a dlaní se opřu do bahnitého trávníku. Sakrapráce!

10. 1. – ÚTERÝ

Stavuje se tu kamarád Pepa. Vypráví nám, jak mluvil s chlapíkem, jenž má na starosti včely státních lesů. Ze sedmdesáti včelstev mu zbyla dvě. Jirka je nemocný, bolí ho svaly. Chce něco soustružit, ale nakonec to vzdává. Až zítra.

Pouštím se do malování nového obrazu. Je na něm Morana a Duch Medvěda. Morana není děsuplnou bohyní smrti, ona je strážkyní duší – zemřelých, ale i těch dosud nenarozených. Duše v její péči dřímá svůj sen, nabírá síly, zpytuje svědomí, plánuje, odpočívá. Morana je pevně spojena se zemí a se vším, co z ní pochází, dokáže nám tedy navrátit prvotní síly, ze kterých čerpáme během našeho pozemského vtělení. Láska k zemi a klidné odevzdání s důvěrou v srdci – to jsou Moraniny dary dobrému člověku.

Kromě lidských a zvířecích duší pečuje i o semena ukrytá přes zimu v zemi, pečlivě a láskyplně je připravuje na jaro, kdy je předává Vesně a vysílá je do světa a do nového života.

Je Paní léčivé moci a spolu se svým mužem, Duchem Medvědem, který je předobrazem všech léčitelů a bylinářů z řad lidí, ví vše o bylinách, které vyrůstají z Matky Země, a jejich účincích na zdraví lidí, zvířat i ostatních rostlin.

Pro každého člověka má tři otázky: Byl jsi pozorný? Byl jsi soustředěný? Byl jsi pokorný? Prostřednictvím tří zázračných očí vidí do duše každého z nás, takže jí nemůžeme lhát, až přijde náš čas.

Dočítám *Vypravěče* od Anny Bolavé, od níž jsem četla pěknou knihu *Do tmy*, ale zklamal mě. Zaprděné maloměstské reálie s umakartem, turkem ve skle a chudými smutnými domácnostmi se smutnými dětmi se smísily s podivnými hororovými reáliemi. „Správná pětka“ vraždí, aby nakrmila nějakého tajuplného červa pod zemí.

Je to taková nepovedená směs Kinga a českého románu pro ženy. Co vlastně chtěla autorka nám čtenářům sdělit? Že síla výčitek svědomí zabíjí? Moc to nedává smysl a z celé té nemocné knihy mám silný pocit ošklivosti.

11. 1. – STŘEDA Probouzím se do šumění deště. Už zase? Představuji si bahno ulpívající na botách, na psích a kočičích tlapičkách. Ach jo. V noci se mi zdálo, že jsem namalovala překrásný velký obraz rozbouraného moře s hořící lodí ve vlnách.

Kamarádce zemřel manžel, kamarádovi babička a bratranec, dalšímu táta. Ti všichni už vědí, co je na druhé straně. My ostatní zatím jen stojíme frontu a dohadujeme se o tom. Smrt obchází okolo. Stále prší a prší, dešť bubnuje do okapů.

Povedlo se mi vyfotit v zahradě žlunu zelenou, dobrou půlhodinu klovala do trávníku. Co tam našla? Spící mraveniště? Naše lidské uši jsou tak nedokonalé, že nemůžeme slyšet mravenčí křik.

12. 1. – ČTVRTEK Ráno vychází nádherné slunce, po nočním dešti se na větvích třpytí kapky vody a nad zemí se v zahradě válí mlha. Je to překrásné! Několik dlouhých minut pozoruji červenku poskakující po zábradlí na verandě, hledá tam popadaná zrníčka z krmítka.

Odpoledne dostávám chuť na **pohankové palačinky s mákem a povidly**. Rozkvedlám 400 gramů pohankové mouky v litru rostlinného mléka, vmíchám špetku soli a dvě lžíce oleje. Nechám hodinku odležet a smažím na suché nepřilnavé pánvi tenké palačinky, které plním mletým mákem smíchaným s domácími švestkovými povidly. Udělá mi to nesmírně blaze.

13. 1. – PÁTEK Dneska začínají prezidentské volby, v mediálním prostoru to vše napětím a nenávisť, vrabcům na krmítku je to jedno. Mně taky. „Být politikem je jako být fotbalovým trenérem; musíte být natolik chytří, abyste chápali hru, a zároveň natolik hloupí, abyste si mysleli, že je důležitá,“ říká Eugene McCarthy.

V dolní zahradě strhávám šlahouny divokého chmelu z větví buku, stahovaly je dolů a vytvořilo se tam úplné loubí, skrýš. Ale buku to vadilo, bylo třeba zasáhnout. Pěkně jsem se zapotila, sundávám si čepici, rozepínám bundu. Chvilí stojím, obličej obrácený vzhůru do větví. Poslouchám ptáky a vítr. Zahrada zhluboka dýchá.

Pod smrky jsem objevila podhrabanou díru pod plotem. Asi liška. Jirka to bude muset spravit.

14. 1. – SOBOTA V noci mi svítí měsíc na polštář, mraky se honí oblohou. Ráno ještě stihnu slunce, jak vychází mezi visícími větvemi břečťanu, ale během krátké doby se obloha zatáhne. Až večer, těsně před západem slunce, se na okamžik zase objeví, asi abychom nezapomněli, že tam stále někde je. Že na nás nezapomnělo. Jenže imunita bez sluníčka slábne, nálada se propadá. Okolo je jen šed' a bahno, které postupně opanují i mysl a ducha. Ale duši zasáhnout nesmí!

15. 1. – NEDELE Jako by slunce vyslyšelo mé stížnosti, dnes nás těší celý den. Sedíme s Jirkou na verandě, po obědě popijíme kávičku a nastavujeme tváře slunečním paprskům. Dívám se přímo do slunce, i když vím, že bych neměla, ale nemohu si pomoci. Rozhodneme se projít za humna. Bereme psy a jdeme směrem k Chotči, kde kdosi

na podzim vysázal na louce řadu malých jablůnek. Pro každou vykopal hlubokou jámu, zatloukl silný kůl a kmínek k němu pečlivě uvázal. Asi si představoval, že si z nich za pár let očese pár bedniček jablek nebo že člověk procházející okolo utrhne zralé jablíčko, vyleští ho o rukáv a zakousne se do něj, až vystříkne šťáva. Jenže když přijdeme blíž, tak vidíme, že všechny mladé stromky mají ulámané korunky. Někdo si dal tu práci, že je všechny objel autem, jak se dá vyčíst podle stop pneumatik v trávě, u každé zastavil, možná ani nevystoupil, přece si nebude máčet boty, natáhl ruku z okénka a jediným potměšilým, kradmým pohybem zahubil mladé životy. Co to s námi lidmi je? Zasloužíme si vůbec lepší svět?

Večer se stavují přátelé Margit s Ivanem, povídáme si o zahradě, knížkách a dětech, je to moc prima návštěva.

Třetí týden roku 2023

16. 1. – PONDĚLÍ

Dočítám dnes pozoruhodnou knihu, *Novou divočinu* od Diane Cook. Je jednou z těch knih, u kterých je zřejmé její opodstatnění. Mezi záplavou braku, často zábavného, to uznávám, se skví jako drahokam. Útek z hroutící se civilizace do divočiny je častým tématem dystopických románů, ale tohle vyprávění má něco navíc. Autorka bravurně popisuje vznik přirozené magie v přirozených podmínkách. Magie, kterou svou potřebou vyvolal sám život v divočině, tak podobný s životními cykly divokých zvířat. Dítě, Agnes, která přišla do Divočiny jako čtyřletá, zde dorůstá v dospělou, silnou a pozoruhodnou ženu. Velmi divokou a velmi vnímavou. Mimoděk provádí drobné magické úkony vyvěrající z instinktivní potřeby, přímo z hloubi duše. Ale o to v románu vlastně nejde, zmiňuji to jen proto, že mě to zaujalo a potěšilo.

V knize se setkáme s rozdělením, které velmi dobře známe – s rozdělením na Oni a My, na Systém zde představovaný Ústředím a Správcí, se svými nesmyslnými nařízeními, šikanováním a v posledku i násilím, a na lidi, na nás ostatní, kteří se nevzdáváme svých snů o svobodě. Z příběhu je zcela jasné jedno: Pokud se změní pouze okolní prostředí a nikoliv my sami, naše nitro, žádné změny k lepšímu se jako jednotlivci ani jako lidstvo dočkat nemůžeme. Vše podstatné se odehrává uvnitř, nikoliv vně. Jestliže my lidé zůstaneme stejní, naše neštěstí, byť v různých kulisách, zůstane rovněž stejné.

Na rozdíl od Kurta Faldbakkena, jehož *Bídne roky* napsané o dvě generace dříve mají s *Novou divočinou* množství styčných dějových bodů i myšlenek, nám však Diane Cook nenechává na konci příběhu vůbec žádnou naději. Téměř v samém závěru říká šéf Správců: „Výzkum jasně ukázal, že není možné mít Divočinu s lidmi.“

Stojí za to přečíst si i výtečně napsaný doslov Borise Hokra, jehož závěr příkládám: „Nová divočina je v mnoha ohledech především sledem cynicky podaných osobních selhání, krachujících plánů a zrazených snů. Ostatně, samotný stát Divočina se v závěrečném zvratu ukáže být jen pečlivě opečovávanými parcelami pro vyvolené, k nimž nikdo ze Společenství nikdy nepatřil. Právě proto je možná *Nová divočina* tak působivá. Napojuje se totiž na čím dál běžnější obavy, že všichni životem jen bloudíme a o naší prohře bylo už dávno rozhodnuto Ústředím, které nemáme šanci ani poznat, ani konfrontovat. Je to jen otázka času, kdy stavební stroje dojedou i k nám na parcelu, kterou jsme považovali za svou... nebo co hůř, navěky svobodnou.“

Ležím večer v posteli a hodiny zírám do stropu. Ta kniha se mi zažrala hluboko do duše. Snažím se najít obvyklý klid a smysl toho všeho, ale protentokrát se mi to nedaří. Soustředím se na svůj dech, na šumění srdce v uších, na zvuky v břiše. Oslíku, teď je čas spát! Pomůže mi až představa života jako monumentálního představení, ve kterém každý hraje předem určenou roli v tělech jako kostýmech. A že naším úkolem je zhostit se jí s nasazením a nezklamat režiséra. Konečně usínám, ale do snů se mi vkrádají scény špinavých a hladových lidských tlup bez budoucnosti. Oklamané a bezvýznamné lidské bytosti, které vznikají a zanikají jako syčivý plamínek zápalky.

17. 1. – ÚTERÝ

Ráno vstávám rozlámaná a bez nálady. V noci bylo úplně jasno a teď je zase obloha šedivá. Pouštím psy ven a kočky dovnitř, vařím si čaj a kroutím krkem sem a tam, abych trochu protáhla ztuhlé svaly. Venkovní barometr ukazuje hodnotu 960 hPa, něco takového tady vidím poprvé, vypadá to na bouřku století. Vařím **dušenou řepu s bramborem**, je to jídlo podle mého gusta. Oloupu a nakrájím tři velké cibule, které osmažnu na oleji. Přidám čtyři brambory a jednu větší červenou řepu, všechno nakrájené na drobné kostičky. Okořením červeným pepřem, kmínem a šalvějí a pár minut společně opékám. Vmíchám rozdrobený uzený tempeh, maličko podliju, osolím a dusím doměkka. Na samotný závěr zjemním rostlinnou

smetanou a ochutím ostrým čatní, které jsem zavařila v létě, a proli-sovaným česnekem. Moc jsme si pošmákli.

Po obědě se vyčásí, dokonce vysvitne slunce a fičí ledový vítr. Roz-kresluji si obraz, který mám v plánu, a těším se, až se do něj pustím.

18. 1. – STŘEDA

Přes noc trochu nasněžilo, ale skoro to nestojí za řeč, během dne to všechno zase odtálo. Od starosty přijde lejstro, kde musíme uvést počty naší drůbeže, okolo údajně řadí ptačí chřipka. Papír vyplníme a Bára ho odnáší do schránky na úřad. Ach jo, chudáci slepičky, nemají to s námi lidmi vůbec jednoduché. Venku je už tma, když mi Andělka přináší obrázek, který pro mě namalovala. Sedím na kameni v zahradní svatynce pod akáty a naproti mně sedí duch. Obrázek se jmenuje *Babička mluví s duchem*. Hned mám lepší náladu.

19. 1. – ČTVRTEK

Ráno šiju nový závěs do koupelny, vypadá to tam teď mnohem útulněji. Odpoledne začínám malovat obraz s Mí-notaurem a velkým měsícem na pozadí. Večer otevírám Pálešovu *Angelologii* a čtu zajímavá slova:

„Věda již shromáždila obrovské množství faktografických poznatků, informací. Tyto informace zde nyní stojí jedna vedle druhé, nesouvisle, beze smyslu, bez jakékoliv jednotící, vysvětlující myšlenky. Všude tam, kde věda vidí chaos, náhodu, nesouvislou jednotlivost – v dějinách, v evoluci života, v přírodě – panuje logos, řád, idea. Uchopit tento logos však vyžaduje schopnost tvořit o něco živější, pohyblivější, duchovnější pojmy než jen mechanické. Dějiny je možné pochopit jen inspirovanými pojmy; protože to, co v nich skutečně objektivně žije a projevuje se, jsou duchové inspirace – archandělé.

Stejně jako lze dějiny protkat jasnými duchovními pojmy a povýšit je na duchovní vědu, lze to učinit i v případě chemie, fyziky, astronomie, botaniky, zoologie, medicíny... Potom začnou ta obrovská množství nesouvislých faktů, které nahromadila hmotná věda, dávat smysl a vyjevovat svůj systém. Zároveň získají pro člověka morální, lidský význam. Z poznatků, které jsme shromáždili za posledních pět set let, totiž ještě nevyplývalo žádné morální poučení, ještě nebyly zužitkovány ve vlastním, lidském smyslu, pouze technicky.

Archandělovi Gabrielovi vděčíme za to, že jsme své intelektuální schopnosti ponořili do hmoty a dozvěděli jsme se o tajemstvích hmoty – až po jádro atomu a kvarky – více než za celou dosavadní historii lidstva. To je něco mimořádně cenného. Archanděl Michael však od nás požaduje, abychom celé toto obrovské poznání nyní zduchovnili; abychom pochopili, že hmota je projevem ducha, že rozličné struktury hmoty jsou jen výsledkem rozličných forem vědomí; aby se tyto výsledky vědecké epochy nyní staly odrazovým můstkem do ještě vyšších, nepoznaných oblastí ducha; aby se celé toto materiální poznání proměnilo v poznání morální.“

20. 1. – PÁTEK

Překrásně svítí slunce! S novou energií uklízím a maluji. Po obědě jdeme se Sašou na procházku za humna, ale ještě předtím obcházíme plot a hledáme podhrabanou díru od lišáka,

kterého Tomáš včera večer slyšel šmejdít v křoví. Nikde nic, v tvrdé, zmrzlé půdě se asi špatně hrabe. Chudák lišák, šel spát s prázdným břichem. Naštěstí pro naše slepice. Na louce nám do uší fouká studený vítr od Krkonoš, bere nám slova od úst, tak jen děláme velký oblouk ve žluté zimní trávě a se skloněnými hlavami se vracíme zpátky domů. Tam si dáváme horký čaj a klábosíme o blbostech. Psi proti krátké procházce ani neprotestují.

Navečer jedeme s Jirkou a Sašou navštívit Jiříka a vnučky. S Vilmou rovnám obrázky a čísla na magnetickou tabulku, Soňa mi mezitím sama ušila na šicím stroji plátěný pytlíček. Úplně zírám, jak je šikovná, vždyť jí ještě není ani sedm! Jirka se Sašou a Jiříkem tráví návštěvu venku na dvoře, zabalení do bund a čepic pijí kafe a kouří. Kuřáci to mají fakticky těžké.

21. 1. – SOBOTA V noci nás probudí strašidelný křik ze zahrady. Rozbuší se mi srdce. Sedám si na posteli. Jirka už je vzhůru, bere baterku a jde ven. Svítí do křoví, ale křik neustává. Nic není vidět, tak se vrací do postele. „Co to bylo?“ ptám se rozechvěle. „Nějaká bitka, boj o život. Kuna, liška, kočka, dravec – kdokoliv z nich v libovolné kombinaci,“

odpovídá. Zase si leháme, srdce se pomalu zklidňuje. Dlouho pak nemůžu usnout. Kdo tam venku asi prohrál svůj boj o život?

Ráno nenacházíme v zahradě žádné stopy, drama se nejspíš odehrálo u sousedů, těsně za plotem mají ovčín, kde už dříve objevili kunu. Snad v noci nepřišli o kocourka. Ovce mě provázejí pohledem, když nahlížím přes plot a hledám stopy v trávě. Kdyby mi tak mohly povědět, co se tam uprostřed noci odehrálo!

K obědu máme pečený květák s bramborem a rychle ještě pečú jeden z „komunistických dezertů“, jak říkám osvědčeným, ale nikterak zdravým moučníkům, které mám zapsané v prastarém sešitě receptů a které jsem pekla jako mladá. Tenhle se jmenuje **mandarinkové řezy** a neznám nikoho, komu by nechutnal: V míse smíchám 450 gramů polohrubé mouky, 60 gramů najemno umleté rapadury, kterou používám namísto bílého cukru a dvě lžičky kypřicího prášku. V jiné misce promíchám tři najemno nastrouhaná jablíčka, dvě celá vejce, osm lžic rostlinného mléka, 150 gramů rozehrátého Alsanu a všechno to smíchám dohromady. Nakonec zlehka zapracuji okapané mandarinky ze tří malých plechovek. Těsto roztřu na vymaštěný a vysypaný plech a pečú při 180 stupních asi půl hodiny. Zdobím čokoládovou polevou: rozeřeji 80 gramů Alsanu nebo jiného dobrého margarínu, 70 gramů jemně mleté rapadury, 2 lžice kakaa, 1 lžici rostlinného mléka, 1 lžici rumu a nakonec vmíchám 1 lžici Maizeny. Poleva se nesmí vařit! Moučník dám chladit na terasu.

Po obědě přijíždí náš kamarád Honza, neviděli jsme se rok a půl. Stačil se stát tátou, ale jinak je to pořád on. Jsme moc rádi, že ho vidíme, je to přítel z nejvzácnějších. Povídáme si až do půlnoci.

22. 1. – NEDĚLE

Po snídani vyrážím s Honzou na krátký výlet. Jírka s námi nejede, musí pracovat, hoří mu termín. Psy беру s sebou. Tak se radují, že je nemohu nechat doma. Strkáme je do přepravek a ty do kufru. Mišule kupodivu celou cestu mlčí jako hrob, co to s ní je?

Jedeme přes Železnici a Bradleckou Lhotu na Kyje, kde u trati necháváme auto a pokračujeme lesem na Alainovu věž. Je to krátká,

příjemná procházka zasněženým lesem. Přes pěšinu co chvíli protéká potůček a ve sněhu zanechává široké rozbahněné pruhy z červenice. Kerryнку musím přes vodu přenášet, tlapky má celé obalené sněhovými koulemi, kterých se nelze zbavit, tak ať aspoň nejsou červené. Na vyhlídku vynáším po plechových točitých schodech jen ji, Mišule zůstává dole. Jsem nervózní, aby neutekla, tak nechávám Honzu nahore samotného a scházím zpátky za ní.

Cestou k autu si s Honzou povídáme o předstírání, o hraní rolí, o maskách a životních kostýmech. Honza vzpomíná na Johannese Urzidila, který má k tématu co říct: „Sotvakdy vynikne jasněji, v čem je příčina všech společných i osobních trampot: že totiž jenom ve výjimečných případech někdo skutečně dělá, říká, nebo dokonce myslí, co by doopravdy dělat, říkat nebo myslet chtěl.“ (*Hry a slzy*)

Saša uvařila skvělý oběd, na který se vracíme právě včas. Pak jdeme s Honzou k Báře na čaj a brzy nato se Honza vrací zpět domů a k rodině.

Byl to ale opravdu moc pěkný víkend!

Čtvrtý týden roku 2023

23. 1. – PONDĚLÍ Jirka dnes zůstává doma, Pepa si poranil ruku, tak se do práce nejede. Já vařím celerovou polévku a jinak se poflakuju. Venku rve vítr listy z akátů, dubů, jedlých kaštanů a habrů. Brzy se smráká. Léto, kde jsi?!

Volá mi kamarádka Zlatka z Brna, klábosíme několik minut, vypráví mi, jak se denně koupe v přehradě, a slibuje, že snad brzy přijede. Mluvíme i o tom, že se nově mohou do nejrůznějších potravin přidávat rozemletí brouci. Prý to má pomoci planetě, chov brouků nezatěžuje životní prostředí tolik jako chov dobytka. Ať se jdou vycpat, není přece třeba jíst ani krávy, ani brouky, vždyť máme tolik báječného jídla na výběr, jídla, kvůli kterému nikdo neumírá.

Večer s Jirkou sledujeme film o Krejčířovi, jmenuje se to *Gangster Ka*. Je to dobrý film. Ten člověk je šílenec!

24. 1. – ÚTERÝ Maluju nový obraz. Je na něm Mínótauros a dívka. Téma Krásky a Zvířete mě fascinuje odjakživa, probouzí ve mně silné emoce. Asi v hloubi srdce tíhnu ke Zvířeti, přitom Jirka je docela pohledný muž. Kdo ví, jaké podivné pohnutky, jaké zvláštní touhy ovládají naše nevědomí. Dívka z obrazu měla být obětí, zavedli ji do Mínótaurova doupěte, aby ji roztrhal a sežral, jako mnoho jiných před ní. Ale tahle dívka se nepoddala, do labyrintu s sebou bere dvoubřitou rituální sekeru a je připravena o svůj život bojovat. Čeká v přítmí, ve vysoké trávě pár kroků od labyrintu, nad hlavou jí svítí obrovský úplněk, symbol podvědomí, tělesnosti a tajemství. Z páchnoucí temnoty se vynoří Mínótauros a zastaví se před dívkou. Chystá se ji vyděsit, štvát mezi kluzkými zdmi svého brlohu a nakonec zabít, aby se její kosti připojily ke všem ostatním, které uvnitř schovává.

Ale dnes je něco jinak. Ti dva na sebe hledí několik dlouhých minut. Netvor přistoupí těsně k dívce a napřáhne ruku. Dívka pozvedne sekeru. Čas se zastaví, jejich pohledy se setkají. Dívka zavře oči a ruce se sekerou poklesnou. Mínótauros natáhne prsty a opatrně zvedne dívce bradu. A právě tuto chvíli zachycuje můj neumělý obraz. Dál už je necháme samotné a je jen na naší fantazii, co se bude dít. Je ale jisté, že dívka tuto noc nezemře. Ani žádnou příští noc. Víme jen, že láska je silnější než strach, je silnější než smrt, a je dokonce silnější než zlo. Láska je tou nejmocnější silou ve vesmíru. Tajuplnou a nepředvídatelnou. A sklonit se před ní musí nakonec i sám Ďábel.

25. 1. – STŘEDA

Saša dnes přišla, aby s námi poobědvala. Než naložím na talíře hříbkovou omáčku s noky, vytáhne z knihovny Písmo svaté a namátkou je otevře. Chvilí mlčky čte, pak si stránku založí prstem a říká: „To má být milosrdný Bůh? Tohle křesťani uctívají? Tuhle hrůzu mají na nočním stolku? Je to odporný!“

„Co tě pobouřilo?“ ptám se.

Otevře Bibli a čte: „Jestliže mě nebudete poslouchat a nebudete plnit všechny tyto příkazy, ale budete porušovat mou smlouvu, pak já vám učiním toto: Navštívím vás hrůzou, úbytěmi a zimnicí, pohasnou vám oči a budete plni zoufalství. (...) Jestliže mě ani potom nebudete poslouchat, budu vás trestat za vaše hříchy ještě sedmkrát víc. Roztříštím vaši pyšnou moc a učiním, že nebe vám bude jako železo a země jako měď. (...) Jestliže mi i pak budete odporovat a nebudete mě chtít poslouchat, přidám vám sedmkrát víc ran pro vaše hříchy. Pustím na vás polní zvěř. Ta vás připraví o děti, vyhubí váš dobytek a ztenčí vaše řady; vaše cesty zpustnou. (...) Shromáždíte-li se do svých měst, pošlu mezi vás mor a budete vydáni do rukou nepřítele. (...) Jestliže mě ani přesto neuposlechnete a budete mi dále odporovat, i já se vám budu stavět na odpor v rozhořčení a budu vás trestat sedmkrát víc za vše hříchy. Budete jíst maso svých synů a budete jíst maso svých dcer. Zahladím vaše posvátná návrší a roztříštím vaše kadidlové oltářiky, vaše mrtvoly pohodím na mršiny vašich model a zprotivíte se mi.“

Chvíli mlčíme a necháváme na sebe působit ta svatá slova. „To nezní jako slova slitovného a laskavého Stvořitele, tohle říká spíš nějaký pěkně vzteklý, ješitný a samolibý čert,“ zhodnotím laicky úryvek z knihy knih a pustíme se do jídla.

26. 1. – ČTVRTEK Promýšlím nový obraz, mám náladu na něco divočejšího, barevného. Do bloku si načrtávám nápady. Ptačí muž s listím okolo hlavy, se dvěma zvířaty u nohou. Nechávám si to ještě uležet v hlavě a čekám na inspiraci.

Po obědě jedu do knihovny. Půjčuji si hraničku detektivek, abych měla k rozečtenému Pálešovi něco na odlehčení.

Saša s Tomášem odjíždějí na prodloužený víkend na hory, budu se jim starat o kořata.

Odpoledne přijde Bára s Pavlem, na zahradě našli roztrhanou slepičku, vypadá to na dravce, patrně na kání. Ach jo, chudák malá. Říkám si, káně musí taky jíst, co naplat, ale stejně je mi to moc líto. Pavel bere rýč a slepičku zakope, stejně z ní už mnoho nezbylo, jen pařátky a hromádka peří.

27. 1. – PÁTEK

Po obědě jedeme s Jirkou do Radkyně na setkání s přáteli. Ve staré chalupě se nás sejde devět dospělých a dvě malé děti. Je to moc prima, osvěžující setkání. Domů se vracíme až po sedmé, bolí mě zase v krku, sakryš. Před spaním si na mandle nanáším neředěný tea tree olej, ten nikdy nezklame.

28. 1. – SOBOTA

Uzliny jsou menší, tea tree olej zabral, pár dní ještě budu opakovat tohle nepříjemné, ale účinné ošetření a bude to v cajku.

Vzhledem k tomu, že vinou neustálého klempírování se tuhle zimu hybu ještě méně než obvykle, cítím se trochu zatloustle, jak komicky píše pan profesor Komárek. Musím svého Oslíka držet zkrátka. Oslíkem podle vzoru svatého Františka nazývám své pozemské tělo, které mi slouží jen jako dopravní prostředek po téhle zemi a umožňuje mi tak získávat potřebné zkušenosti, aby moje duše mohla růst. Stejně jako k oslíkovi se ke svému tělu chovám s láskyplnou péčí a přiměřenou přísností, neztotožňuji ho ale sama se sebou. Tak, teď už chápete, o čem mluvím, když mluvím o Oslíkovi. Tomu poněkud narostlo břicho, a čeká ho tudíž dietka. Ačkoliv se mi stále snaží naznačovat, že by si něco malého dal, alespoň hrst oříšků nebo sušené hrušky, a svým vlhkým čumáčkem mi drká do dlaně, statečně odolávám. Nic nebude, musíš zhubnout, potvoro!

29. 1. – NEDĚLE

Ráno pozoruji drozda, jak poskakuje po trávníku pod oknem a něco se snaží vydolovat. Půda je ale promrzlá a moc se mu nedaří. Přilétne kosice a vyplaší ho, ani si nestihnou vzít foťák. Po obědě беру psy na krátkou procházku, vítr je nepříjemně studený, nebe šedivé. Vypadá to, že psům se chce ještě méně než mně.

Krátce po návratu domů vyhlédnu z okna a spatřím káni, jak padesát metrů od domu škube další slepičku. To je neštěstí! Jirka vybíhá ze dveří, káně vzlétne, ale už je pozdě, slepička je mrtvá. Vždyť jsem pár minut předtím procházela zahradou! Káně musela sedět na nějaké větvi nad mou hlavou. Slepičku necháme ležet, ať se tedy káně

nají. Zítra z ní nebude nic. To je opravdu smutný týden. Dívám se z okna, jak káně v prázdné zahradě znovu usedá na mrtvolku a trhá jí maso z těla. Myslím na to, že slepička ještě ráno vyběhla z kurníku, radovala se z nového dne. Hrabala v trávě, k obědu si dala máčenou pšenici s červenou řepou a za dvě hodinky ji zabila prudká rána do vazů. Snad to měla alespoň rychle za sebou. Každý z nás se jednoho rána probudí do svého posledního dne, co naplat.

Večer odjíždí Jirka se Sašou a Jiříkem do Prahy na koncert *Karnívol*. Já si čtu a jdu brzy spát.

Pátý týden roku 2023

30. 1. – PONDĚLÍ

Dnes brzy vstávám, protože se s Bárou svezu do Jičína, abych nakoupila. Nakupování mi žádnou radost nedělá, s výjimkou knih a kuchyňských potřeb, a tak se to snažím pokaždé oddalovat, co to jde. Odjíždíme skoro ještě za tmy, je pěkná zima. Začíná sněžit. Sypu ptáčkům, ale žádný se od svítání neobjevil. Kdepak vězí?

V Jičíně nakupujeme nezbytné potraviny, všímáme si vzrůstajících cen a říkáme si, kam tohle povede. Už teď si některé věci musím odepřít, ale zatím mi to nijak nepřekáží, jde o věci zbytné a my žijeme velmi skromně.

Po nákupu jídla míříme do „hrabu“, jak říkáme second handu s oblečením. V Jičíně je docela slušně zásobený anglickou módou, tak se tam dá občas něco pěkného najít. Líbí se mi věci značky *Boden*, mají kvalitní látky, slušivé střihy a pečlivé zpracování. Ale zaměstnanci hrabu už patrně zjistili, že nejde o levnou značku, a tak oblečení od *Boden* přesunuli na samostatný štendr a podražili nejméně pětinašobně. Dnes odcházím s prázdnou, Bára koupila něco holčákům. Rychle rostou a oblečení se ani nestačí onosit.

31. 1. – ÚTERÝ

Ráno mě budí prudký déšť, který spláchně všechn sních, co včera napadl.

V posledních týdnech, možná i měsících, intenzivně sním. Moje sny jsou epické, plnobarevné a plně ozvučené, se všemi, i těmi nejdrobnějšími detaily. Dnes v noci jsem žila v hezkém, novém domě vysoko na skále, odkud se rozprostíral nádherný výhled do širokého kraje, na vrcholky stromů a modré nebe. Nízký, vzdušný dřevěný bungalov s bíle natřeným dřevěným obložením a velikánskými okny byl prozářený

sluncem, nábytku v něm bylo poskrovnu, přesto ale nepůsobil stroze, jen čistě. A byl plný lidí, mé rodiny. Moji rodiče, Jirka a naše děti se svými rodinami. Já zametám smetí na lopátku, přistoupí ke mně moje máma a vysype na podlahu popel. Udiveně k ní vzhlednu: „Proč to děláš?“ Neodpoví a odchází, bílý popel zanechává na dřevěné podlaze skvrny, které nelze uklidit. Probouzím se mrzutá.

Otevírám dveře Stračeně, byla celou noc venku. Skáče mi do náruče a nemůže se mě nabažít. Drží mě pacičkami okolo krku a tlamičkou se mi otírá o bradu. Celé její tělíčko jí vibruje „prkáním“, což je, jak jste jistě pochopili, předení. Stračenku mám moc ráda, je to chytrá, hodná a čistotná kočička, moje blízká přítelkyně. Spřátelily jsme se v době, kdy po pádu ze střechy dočasně ochrnula na zadní nohy. Dostávala léky, které ji z toho postupně vyléčily, ale já nevěděla, jestli zaberou. Byly to celé týdny trápení a nejistoty, než se to začalo zlepšovat. Neměla na nohách žádné svaly, byly to dva ochablé hadříky kostí a kůže. Nedokázala vyskočit ani na jediný schod, musela jsem ji všude nosit. Po zahradě „na procházku“, k misce s jídlem, do peřin, kde prospala celé dny. Tak jsme k sobě přilnuly a zůstaly jsme si blízké. Věříte také v mezidruhovú přátelství?

1. 2. – STŘEDA

Ráno mě opět budí zurčení vody v okapech a kapky prudkého deště narážející do oken. Vítr ohýbá koruny stromů, v komíně hvízdá. Můj dnešní sen byl ošklivý, v noci mě probudil s bušením srdce a ani ráno na něj nemohu nemyslet.

Ve snu jsme zase v domě, ale jiném. Je nový, čistý, strohý, ale opět plný lidí. Má dokonalé bezpečnostní zajištění a kromě toho ho střeží skupina šelem: medvěd, vlci, tygr. Je nemožné do něj bez pozvání proniknout. Procházím šedým interiérem, okna jsou zastíněná, chodby vzdušné, v místnostech se setkávám s rodinou. Každý si hledí svého. Vycházím před dům, na dvůr, který zaplňují hospodářská stavení – kůlny, stodoly, seníky a stáje. Šplhám po dřevěném žebříku nahoru na seník, kde nahlížím do hnízda velkého dravce, snad orla nebo jestřába. V hnízdě se batolí malé kotě a dravec ho něžně opečovává. Chvilí se děším, že je to kořist, ale dravec kotě jen opatrně postrkuje zobákem a hlídá, aby nevypadlo z hnízda. Už se nad tím zvláštním přátelstvím skoro usměju, když si všimnu, že kotě má celý ulepený obličejík, a kdosi za mnou řekne: „Pták mu vykloval oči, aby mu neuteklo.“ V tu chvíli mě zahltní směs emocí, od šoku a hrůzy přes soucit a lítost až po zoufalství, hněv a beznaděj. Slezu ze žebříku a v posteli se probouzím s kamenem na hrudi. Smutku se nezabývám celé následující dopoledne.

Celý den je nevlídno, větrno, zataženo a vlhko, naplno si uvědomuji, jak se máme dobře, s plným břichem, střechem nad hlavou a teplem z kamen. Bože milý, buď pochválen!

2. 2. – ČTVRTEK

Dnes je *Imbolc*, starý keltský svátek, kterým se oslavoval konec zimy a probouzení přírody. Rodí se první jehňata a ve stromech počíná proudit míza. Padá déšť se sněhem, občas vykoukne sluníčko, ale fouká ledový vítr. Ještěže jehňata jsou tak otužilá.

Dokončuji zvláštní obraz s názvem Kouzelníková víze – ve světě za světem nejsou stíny. K některým obrazům si utvořím vztah ihned, ještě během jeho vzniku si ho zamiluji, s některými nejsem spokojená nikdy, ať dělám, co dělám. Ale to nejspíš zná každý, kdo něco vytváří.